

Toukokuun 7.

**Muistellemme taivaalle kuningas
Konstantioksen, Konstantinos Suuren
pojan, aikana päivän kolmannella
hetkellä ilmestynyttä
kalliin ristin merkkiä**

Ehtoopalveluksessa

Avuksihuutostikiirat, 4.säv.

Tänään uskovaisten jumalallinen joukko iloitsee, | sillä taivaallinen ristin näyttäytyy maan äärille. | Ilma säteilee lähestymätöntä valkeutta, | ilmakehä valaisee ja maan kasvat kirkastuvat. | Kristuksen kirkko veisaa jumalallisia lauluja | ja kunnioittaa sitä korkeudesta varjelevaa jumalallista, ylen ihmeellistä ristiä. | Lähestykäämme sen voiman vahvistamina Herraa ja huutakaamme, || että Hän antaisi maailmalle rauhan ja valistaisi meidän sielumme.

Tänään on kallis ja kunniakas risti ilmestynyt | kalliitten portaitten lailla johdattamaan maasta taivasiin ne, jotka vakain uskoin sitä ylistävät. | Kaikki kansat iloitsevat ja riemuitsevat rientäen hartaasti kasteelle, | ja kirkon jumalallinen muoto koristellaan morsiameksi, | sillä se, minkä juutalaiset koettivat kätkeä, || säteilee korkealta ja pelastaa ne, jotka uskolla kiiruhtavat sen tykö.

Iloitkoon ja karkeloikoon luomakunta, | sillä tänään risti säteille maan ääriin valaisten taivaasta maan päälliset | ja osoittaen sekoittumattomat yhtyneiksi. | Tänään ihmiset iloitsevat enkelikuorojen kanssa, | sillä kun risti poisti erottavan välimuurin, | se kokosi kaikki yhteen. | Sen tähden se aurinkoa kirkkaammin loistaen valaisee armolla koko luomakunnan || ja kirkastaa ja pelastaa ne, jotka uskolla sitä kunnioittavat.

Kunnia... 6.säv.

Herra, taivaat toivat julki Sinun kunniasi, | ristin pelättävän merkin, | ja kaikki maa kumarsi sitä peloissaan. | Mutta ylistäen me huudamme kiitollisina: | Kärsimyksistä vapaana Jumalana Sinä suostuit kärsimään omasta tahdostasi lihassa meidän tähtemme. | Pelasta siis kansa, || jonka olet omalla verelläsi lunastanut.

Nyt... Juhlan stikiira.

Virrelmästikiirina juhlan stikiirat.

Ristin tropari, 1.säv.

Sinun ristisi kuva, jonka Sinä, Vapahtaja, levitit pyhältä vuorelta | ja jolla Sinä selvästi osoitit voimasi, | Pääkallon paikalta loistaa nyt aurinkoa kirkkaammin. | Sen kautta Sinä annoit voiman uskoville hallitsijoillemmekin. | Kristus Jumala, varjele heidät aina rauhassa Jumalansynnyttäjän esirukousten tähden || ja pelasta meidät.

Ja juhlan tropari.

Palveluksen loppuosa tavan mukaisesti, ja päätös.

Aamupalveluksessa

Tavanmukaisen psalmiluennan jälkeen juhlan katismatropari, **juhlan kanoni** sekä **kalliin ristin kanoni**.

Ristin kanoni. Munkki Johanneksen runo.

1. veisu. Irmossi, 4.säv.

"Sodassa väkevä | heittimereen faraon sotavaunut ja hänen voimansa. | Veisatkaamme Hänelle uusi virsi, || sillä Hän on suuresti ylistetty."

Troparit

Herra, Sinä annoit maan päälle loistaa ristin säteitten. Sille nousten Sinä kukistit perkeleen ja pelastit ihmissuvun. Sen tähden me ylistämme veisuin Sinun kunniaasi.

Isän suopeudesta Lunastaja poisti ristillä tottelemattoman syömisen ansan. Veisatkaamme Hänelle uusi virsi, sillä Hän on suuresti ylistetty.

Sinä, Kristus, istutit voittoa tuovaksi valtikaksi ristisi niin kuin elämän puhtaan puun Edeniin, ja valoisana se loisti pyhältä vuorelta.

Jumalansynnyttäjän tropari

Puhdas, Jumalan synnyttänyt Neitsytäiti, me tunnemme Sinut profeettain kuoron ennalta näkemäksi taivaan portiksi ja tulella kulumattomaksi pensaaksi.

3. veisu. Irmossi

"Voimallisten jousi on tullut heikoksi, | mutta heikot ovat vyöttäytyneet voimalla. || Sen tähden on sydämeni vahvistunut Herrassa."

Troparit

Herra, Sinä annoit kilven tavoin suojaksemme voittamattoman ristisi kuvan, jonka edestä pahojen henkien kartettava parvi pakenee.

Kirkkaasti ja saavuttamattoman ihanasti säteilyt ristisi ilahdutti kaikki, jotka tunnustavat Sinut ristiin naulituksi Jumalaksi.

Iloitse, oi pyhä risti, sillä Sinun kuvasi säteili aurinkoa kirkkaammin, karkotti kaiken eksytyksen ja valista meidät uskovaiset.

Jumalansynnyttäjän tropari

Iloitse, aviota tuntematon Äiti, joka synnytit lihaan tullessa kohtuusi asettuneen Jumalan ja sanan Jumalana ja ihmisenä.

Irmossi

"Voimallisten jousi on tullut heikoksi, | mutta heikot ovat vyöttäytyneet voimalla. || Sen tähden on sydämeni vahvistunut Herrassa."

Kalliin ristin katismatropari, 4.säv.

Suljetut taivaat aukaisut puhdas risti | koitti loistavine säteineen maan päälle. | Niin me ottaessamme vastaan sen voiman laskemattoman säteilyn | ohjaudumme laskemattomaan valkeuteen. || Sodassa se on meillä rauhan aseena, lannistumattoman voiton merkinä.

Ja juhlan katismatropari.

4. veisu. Irmossi

"Herra, minä olen kuullut Sinusta sanoman ja peljästynt, | minä olen käsittänyt Sinun tekosi | ja hämmästynt, oi Herra, || sillä maa on täynnä Sinun kiitostasi."

Troparit

Ennen salaisesti, mutta tänään näkyvästi Sinä, Kristus, olet tehnyt ihanaksi puhtaan ristisi kuvan.

Armollinen Vapahtaja, ristin muotoisella valollasi Sinä sait voiton Jumalan surmaajien rikollisesta röyhkeydestä.

Piirtämällä meille ristin aineettomalla valkeudellasi Sinä, Kristus, vahvistit kristittyjen uskoa.

Jumalansynnyttäjän tropari

Oi puhdas Äiti, siunattu Valtiatar, tee synnyttämäsi Jumala rukouksillasi meille armolliseksi.

5. veisu. Irmossi

"Oi Kristus, Sinä olet valosta alkuperäisen valon heijastanut, | että luodut valossa Sinulle, Luojalleen, veisaisivat: || Ohjaa Sinun valossasi meidän tiemme."

Troparit

Oi Kristus, elämää kantava ristin puu osoittautui kuolettavaksi Edenistä karkotetuille, mutta teki pahantekijän kautta Adamin taas sen asukkaaksi.

Isä, joka sanallaan saattoi olemiseen alkuvalkeuden, piirsi nyt valoisan ristin todistaen ristiinnaulitun Poikansa jumaluudesta.

Laskemattomassa valkeudessa, Isässä, me näemme uskolla meille loistavan korkeimman valkeuden, Sinut, Kristus, Pojan, ja Sinun Henkesi.

Jumalansynnyttäjän tropari

Synnyttäessäsi Sinä, Neitsyt, et tuntenut äitien tuskia, sillä Sinä synnytit lihassa ylikuonnollisesti siinseen Jumalan. Sen tähden me kaikki hartaasti ylistämme Sinua.

6. veisu. Irmossi

"Murheessani minä huusin Herraa, || ja autuuteni Jumala kuuli minua."

Troparit

Kristus Jumala, Sinä annoit ristisi säteille maan ääriin ja valistit sen kautta ylistystäsi veisaavat.

Peittäkööt rikolliset silmänsä, sillä he eivät kestä ristin kauneutta.

Nauttikoot puhtaan ristin kirkkaudesta ne, jotka tuntevat puulle lihassa naulitun Jumalan.

Jumalansynnyttäjän tropari

Jumalan synnyttänyt, aviota tuntematon Neitsyt, älä lakkaa rukoilemasta Poikaasi meidän puolestamme.

Irmossi

"Murheessani minä huusin Herraa, || ja autuuteni Jumala kuuli minua."

Kontakki, 8.säv.

Oi ylen autuas ja kunnioitettava risti, minä saan pyhityksen veisuin ylistäessäni ja kumartaessani nyt Sinua, jolle ylennettynä Kristus pelasti maailman. Mutta kiiruhda pelastamaan ja vapauttamaan voimallasi minut kaikkinaisista vaaroista, että huutaisin Sinulle: Iloitse, Sinä autuas puu!

Iikossi

Sana, Sinä aikakausien Kuningas, avaa minun suuni, | valista mieleni ja ymmärrykseni ja pyhitä sieluni, | että voisin veisuin ylistää puhdasta puutasi. || Lähetä Henkesi ja opeta minua, että voisin rakkaudella huutaa:

Iloitse, risti, Sinä maailman kunnia; || iloitse, risti, Sinä kirkon voima!

Iloitse, Sinä pappien järkkymätön linnoitus; || iloitse, Sinä hallitsijain kallis kruunu!

Iloitse, Sinä kaiken kaikkivaltiaan Luojan valtikka; || iloitse, sillä Sinulle näki Kristus hyväksi tulla naulituksi!

Iloitse, Sinä ahdistettujen suuri lohdutus; || iloitse, Sinä sodassa olevien voittamaton ase!

Iloitse, risti, Sinä enkelten kaunistus; || iloitse risti, Sinä uskovaisten puolustus!

Iloitse Sinä, jonka kautta tuonela nieltiin; || iloitse Sinä, jonka kautta me kaikki olemme nousseet ylös!

Iloitse, Sinä autuas puu!

Synaksario

Samana kuun seitsemäntenä päivänä muistellemme juhlaa viettäen taivaalle kuningas Konstantioksen, Konstantinos Suuren pojan, ja Jerusalemin arkkipiispa Kyrilloksen aikana ilmestynyttä kalliinristin kuvaa.

Säkeitä

Kun risti kerran pystytettiin, maa pyhittyi, ja kun se nyt ilmestyi, pyhittyi taivaskin.

Seitsemäntenä taivaalle ilmestyi ristin kuva.

Samana päivänä muistellemme pyhää marttyyri Akakiosta.

Säkeitä

Miekalla surmattu Akakios on marttyyrien kuorossa yhtä hyvä kuin muutkin.

Samana päivänä muistellemme pyhän marttyyri Kodratoksen ja hänen seuralaistensa taistelua.

Säkeitä

Vuotaneen hikesi liemen Sinä, Kodratos, maustat mestattuna veresi suolalla.

Samana päivänä muistellemme pyhittäjäisäämme ja tunnustajaa Johannes Psykhaitesta.

Säkeitä

Huolehtien yksin sielusi asioista Sinua, autuas isä, aivan oikein kutsutaan Psykhaitekseksi.

Samana päivänä muistellemme pyhän marttyyri Maksimoksen taistelua.

Säkeitä

Kiville nousten avaramielinen Maksimos nousi iloiten taivaan avaruuteen.

Heidän pyhien esirukoustensa tähden, Jumala, armahda ja pelasta meidät. Amen.

7. veisu. Irmossi

"Suuresti ylistetty Herra, | joka pelastit tulesta Aabrahamin lapset ja surmasit kaldealaiset, | joita kohtasi oikea tuomio. || Siunattu olet Sinä, meidän isämme Jumala."

Tai:

"Aabrahamin lapset Sinä pelastit tulesta | ja surmasit oikeamielisiä väärämielisesti vainonneet kaldealaiset. | Suuresti ylistetty ja kiitetty olet Sinä, Herra, || meidän isämme Jumala."

Troparit

Suuresti ylistetty ja kiitetty olet Sinä, Herra, meidän isämme Jumala, Aurinko, jonka nähdessään ristille ylennettynä aineellinen aurinko kokosi säteensä keskellä päivää.

Suuresti ylistetty ja kiitetty olet Sinä, Herra, meidän isäimme Jumala, joka kerran puhuit tulessa ja pilvessä Jumalan näkijälle ja tänään osoitit kunniasi Jumalana ristin muotoisessa salamassa.

Jumalansynnyttäjän tropari

Ylistäkäämme arvonsa mukaisesti Jumalansynnyttäjänä veisuin ylistettyä Valtiatarta, sillä synnytystuskitta ja yliluonnollisesti hän kantoi kohdussaan muuttumattoman Jumalan, joka laupeudessaan tuli ihmisten keskuuteen.

8. veisu. Irmossi

"Nuorukaiset, veisuin ylistäkää Kristusta Jumalaa, | joka ilmestyi enkelin muotoisena tulisessa pätsissä veisaaville! || Papit, kiittäkää ja ihmiset, korkeasti kunnioittakaa Häntä kaikkina aikoina!"

Troparit

Nuorukaiset, veisuin ylistäkää kunnian istuimella ilmestynyttä ja ristin puulle lihan olemuksessa naulittua! Papit, kiittäkää ja ihmiset, korkeasti kunnioittakaa Häntä kaikkina aikoina!

Nuorukaiset, veisuin ylistäkää puhtaassa valossa pyhällä vuorella kuvautunutta ja säteilyttä ristiä! Papit, kiittäkää ja ihmiset, korkeasti kunnioittakaa Häntä kaikkina aikoina!

Nuorukaiset, veisuin ylistäkää ja kiittäkää yhtä Kolminaisuudesta, joka valaisi maailman ristin kirkkaudella! Papit, kiittäkää ja ihmiset, korkeasti kunnioittakaa Häntä kaikkina aikoina!

Jumalansynnyttäjän tropari

Nuorukaiset, veisuin ylistäkää Neitsyttä, jossa sanomattoman sanan kautta sikisi ja joka synnytti maailmalle ilon, Kristus Jumalan. Papit, kiittäkää ja ihmiset, korkeasti kunnioittakaa Häntä kaikkina aikoina!

Irmossi

"Nuorukaiset, veisuin ylistäkää Kristusta Jumalaa, | joka ilmestyi enkelin muotoisena tulisessa pätsissä veisaaville! || Papit, kiittäkää ja ihmiset, korkeasti kunnioittakaa Häntä kaikkina aikoina!"

9. veisu. Irmossi

"Sinusta, koskemattomasta vuoresta, | erkani käsittä kulmakivi, Kristus, | joka yhdisti toisistaan erillään olleet luonnot. || Sen tähden me Sinua, Jumalansynnyttäjä Neitsyt, riemuiten ylistämme."

Troparit

Hän, joka muinoin antoi tulessa ja pilvessä lain tottelemattomalla kansalle, kuvasi nyt uskovalle kansallensa ristinsä aurinkoa kirkkaampana. Häntä on oikein suuresti ylistää.

Luomakunta murehti pimeydessä ristiinnaulitsijain röyhkeyttä, mutta nyt Sinun ihanaa valkeutta säteilevä elämää kantava ristisi, oi Kristus, osoitti kirkon salatun kauneuden.

Oi Kaikkivaltias, antamasi toivon sytyttämä omaisuuskansasi kantaa Sinulle rukouksenaan ristisi ja peljättävän veresi. Myönny suopeasti meidän lunastukseemme.

Jumalansynnyttäjän tropari

Valista meidät, Neitsyt, joka synnytit lähestymättömän Valkeuden! Täytä ilolla, riemulla ja jumalallisella tiedolla meidät, kun me puhtain sydämin ja hartain mielin ylistämme Sinua autuaaksi.

Irmossi

"Sinusta, koskemattomasta vuoresta, | erkani käsittä kulmakivi, Kristus, | joka yhdisti toisistaan erillään olleet luonnot. || Sen tähden me Sinua, Jumalansynnyttäjä Neitsyt, riemuiten ylistämme."

Eksapostilario, 2.säv.

Risti, koko maailman suojelija! | Risti, Kirkon kaunistus! | Risti, hallitsijan vahvistus! | Risti, uskovaisten tuki! | Risti, enkelten kunnia || ja pahojen henkien tuho!

Ja juhlan eksapostilario.

Virrelmästikiiroina juhlan stikiirat.

Liturgiassa ota syyskuun 14. päivän palveluksesta epistola, evankeliumi ja ristin ehtoollislauselma